

ОКРЕМІ АСПЕКТИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ОХОРОНИ ТОРГІВЕЛЬНОЇ МАРКИ

Коломієць Наталія Олексіївна,
*магістрантка Черкаського національного університету
імені Богдана Хмельницького*

За сучасних умов формування національного законодавства, яке покликане регулювати об'єкти права промислової власності, виникає ціла низка практичних питань, вирішення яких потребує ґрунтовних теоретичних розробок та вироблення науково-обґрунтованих рекомендацій щодо створення та функціонування нової системи захисту об'єктів права промислової власності, зокрема це стосується торговельних марок [1].

Відомо, що торговельна марка як засіб індивідуалізації товарів та послуг є об'єктом господарських правовідносин. Одночасно суб'єктом права цих відносин можуть бути юридичні та фізичні особи, які здійснюють підприємницьку діяльність відповідно до законодавства. Позначення, яке є основою кожної торговельної марки, є об'єктом цивільних правовідносин, зокрема авторського права, а суб'єктом права на нього є фізична особа, яка його розробила – автор [2].

Нагадаємо, що під правом на торговельну марку слід розуміти право, яке виникає в результаті делегування певних повноважень власника іншій особі на договірній основі та на підставі інших правочинів. Зазначимо, що право на торговельну марку є ще і об'єктивним, тому що містить у собі сукупність правових норм, які встановлені й санкціоновані державою з метою регулювання відносин між особами. Згідно з положеннями статей 42, 54 Конституції України, громадянам та юридичним особам гарантується захист прав інтелектуальної власності, зокрема на об'єкти права промислової власності, до яких належить торговельна марка [3].

Розвиток інтелектуальної власності, на жаль, не оминули суспільно-небезпечні діяння, спрямовані на порушення прав інтелектуальної власності, що становить серйозну суспільну небезпеку і завдає істотної шкоди як фізичним, так і юридичним

особам усіх форм власності, економіці країни загалом, підриває імідж України на міжнародній арені.

Значення торговельної марки для світової торгівлі, за визначенням Г.О. Андрощука, складно переоцінити. У ній втілено репутацію і престиж компанії, її товарів та послуг [3]. Оскільки найпоширеніші порушення прав інтелектуальної власності на торговельну марку характеризуються дискредитацією відомих товаровиробників, заподіюють шкоду інтересам споживачів, їх здоров'ю, внаслідок вживання чи використання недоброякісних товарів, держава в особі уповноважених органів повинна вжити відповідних заходів для забезпечення охорони об'єктів права інтелектуальної власності згідно з вимогами європейської спільноти.

Одним із способів охорони об'єктів права інтелектуальної власності загалом, а торговельної марки зокрема, є адміністративна охорона [4]. Створення надійної державної системи правової охорони інтелектуальної власності, гармонізації законодавства України з вимогами міжнародних договорів є дієвими механізмами реалізації та ефективного застосування законодавства, зокрема адміністративно-правової охорони у сфері інтелектуальної власності на торговельну марку [5].

Основним механізмом захисту права торговельної марки є механізм адміністративно-правової охорони та захисту. Сутність цього механізму розкривається через систему заходів, спрямованих на встановлення їх реєстраційної здатності, видачу охоронного документа, що здійснюють уповноважені державні органи. Він охоплює сукупність взаємопов'язаних процедурних стадій, що ґрунтуються на нормах матеріального права.

Юридичним фактом для порушення процедури захисту прав на торговельну марку є вчинення правопорушення, тоді і використовується державний примус у вигляді правових санкцій. Адміністративні стягнення накладаються компетентними органами і посадовими особами шляхом видання спеціальних індивідуальних актів управління, що мають примусовий характер. Адміністративна відповідальність за порушення прав на торговельні марки, передбачена КУпАП, застосовується при:

- порушенні прав інтелектуальної власності;

- вчиненні дій, що становлять акти недобросовісної конкуренції [6].

Відповідно до ст. 24 КУпАП, захист прав здійснюється шляхом проведення адміністративних процедур, таких як вилучення або конфіскація контрафактної продукції чи обладнання, що використовується для її виготовлення; виправні роботи, адміністративний арешт або накладання адміністративних штрафів [6].

Останнім часом в Україні спостерігається катастрофічне зростання обсягів незаконної торгівлі, що ставить під загрозу життя та здоров'я споживачів, а також підриває економічний розвиток держави. Отже, підробки – це проблема національної безпеки, а в глобальному аспекті – проблема безпеки людства [7].

Приєднання України до Світової організації торгівлі зумовлене об'єктивними процесами глобалізації, що призводить до зростання взаємопов'язаності економічних систем різних країн. Звідси випливає потреба не лише гармонізації вітчизняного законодавства з нормами і стандартами СОТ а й опрацювання механізму належного правового захисту об'єктів права промислової власності. Це вимагає великої уваги до питань, пов'язаних з державним регулюванням у даній сфері, впровадженням із удосконаленням чітких механізмів такого регулювання, зокрема засобами адміністративного впливу на порушників права промислової власності.

В Україні також існує проблема неефективності управління сферою промислової власності з боку державних органів влади. Однією з головних причин цього явища є розпорошення і дублювання функцій між Міністерством освіти і науки України, Державною службою інтелектуальної власності та ДП «Український інститут промислової власності» [8].

Отже, вище зазначені проблеми не можуть бути вичерпані прийняттям нового законодавства у сфері торговельних марок. Необхідна розробка на державному рівні організаційних заходів та організаційно-правового механізму захисту прав та законних інтересів суб'єктів суспільних відносин, що виникають у процесі створення та використання торговельних марок. Також найбільшою проблемою є те, що в Україні відсутній достатньо розвинений інститут юридичної відповідальності за правопорушення у сфері

створення та використання торговельних марок, особливо це стосується стадій розгляду заявок та експертизи. Таким чином, створений організаційно-правовий механізм має бути спрямований на розвинення інституту, насамперед юридичної відповідальності у сфері промислової власності, створення та розвиток гарантій охорони та захисту прав на торговельні марки.

Список використаних джерел:

1. Н.О Мажоровська Адміністративно-правові аспекти набуття права на торговельні марки, їх охорони та захисту в Україні. Стаття №2 // [Електронний ресурс]. – Доступний за : <http://www.informpressa.com/article-218.html>
2. Правова охорона комерційних позначень в Україні: проблеми теорії і практики: Зб.наукових статей/ За загред. Ю.С. Шемшученка, Ю.Л. Башицького / Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. – К.: Юридична думка, 2006. – 638 с.
3. Конституція України. Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – ст.42,54
4. Закон України «Про охорону прав на знак для товарів і послуг» // Доступний за : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3689-12>
5. Світличний О.П. Співвідношення охорони і захисту прав інтелектуальної власності на торговельну марку / О.П. Світличний // Сучасні правові проблеми Українського державоутворення: Матеріали Державної наукової конференції. – Біла Церква: Наукове видання, 2005. – С. 55–58.
6. Кодекс України «Про адміністративні правопорушення» // [Електронний ресурс]. – Доступний за : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
7. Правова охорона комерційних позначень в Україні: проблеми теорії і практики: Зб.наукових статей/ За загред. Ю.С. Шемшученка, Ю.Л. Башицького / Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. – К.: Юридична думка, 2006. – 638 с.
8. Андрощук Г. А. Товарні знаки і захист від недобросовісної конкуренції // Конкуренція. – 2004. – № 3 (12). – С. 48-51.